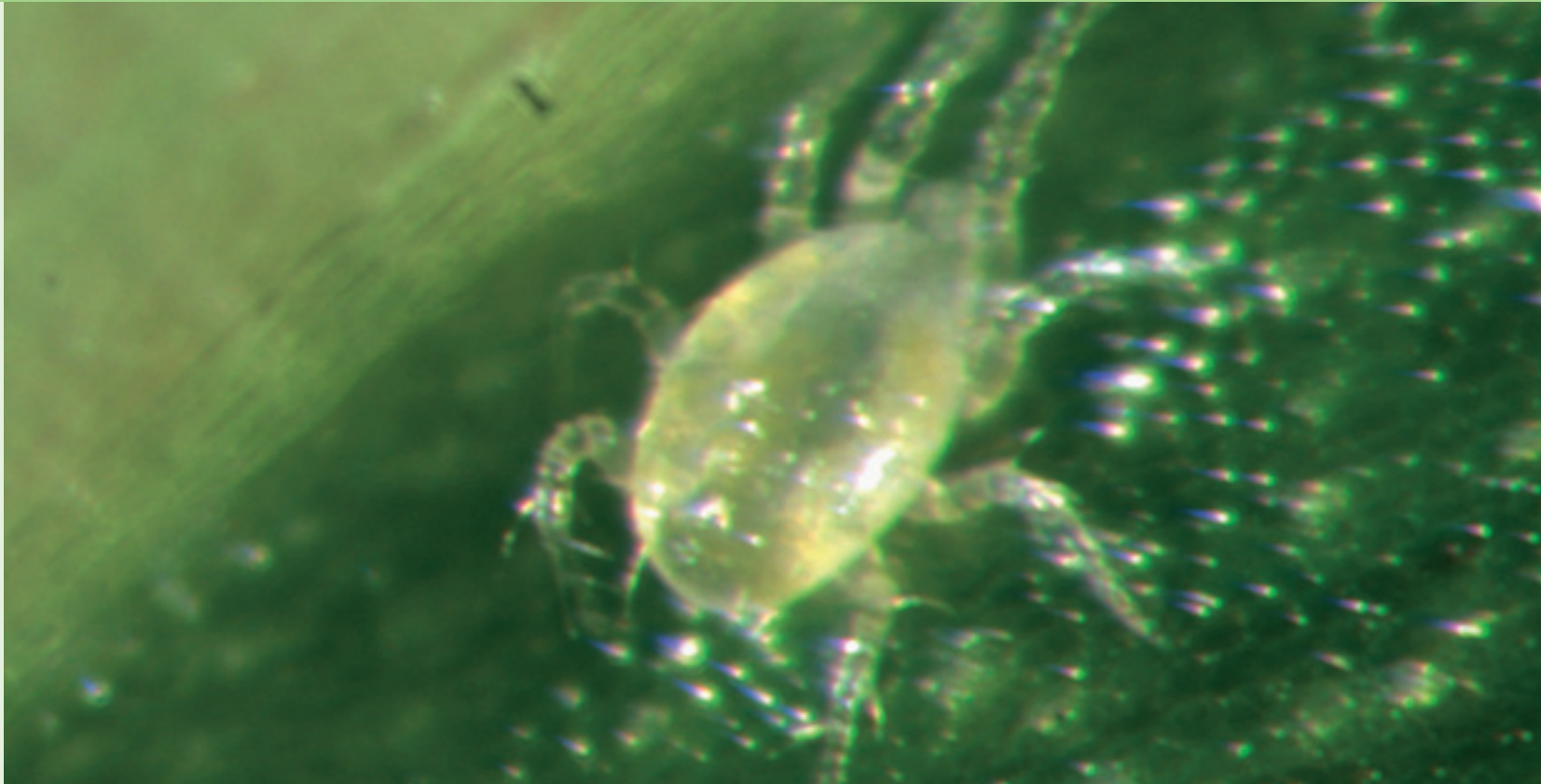

Geïntegreerde bestrijding in roos biedt zeker mogelijkheden

Uit proeven blijkt dat de roofmijten *Euseius ovalis* zich heel goed op roos kunnen ontwikkelen in aanwezigheid van witte vlieg.

De geïntegreerde bestrijding heeft zijn aanhangers onder de rozentuinders. Anderen hebben deze werkwijze opgegeven. Behalve een strakke discipline vereist deze bestrijdingsmethode een goede kennis van natuurlijke vijanden en gewasbeschermingsmiddelen die passen bij deze methode.

TEKST EN BEELD: JULIETTE PIJNAKKER, PPO GLASTUINBOUW Biologisch rozen telen is misschien een utopie. Desondanks kunnen introducties van natuurlijke bestrijders helpen het gebruik van bestrijdingsmiddelen te verminderen en de ontwikkeling van resistenties te voorkomen.

De overgang naar geïntegreerde bestrijding blijft echter delicaat. Tuinders moeten hun gewoontes en werkmethoden aanpassen en een strenge monitoring accepteren.

Gemotiveerde koplopers

Een aantal gemotiveerde koplopers in Nederland heeft voor geïntegreerde bestrijding gekozen. Ze zijn te herkennen aan de tijd die zij, met de loep in de hand, besteden aan de controle van hun gewas op de aanwezigheid van spontaan optredende of geïntroduceerde natuurlijke vijanden. Ze hebben besloten de breedwerkende middelen zo min mogelijk uit de kast te halen en kiezen liever selectieve producten of producten met korte nawerking.

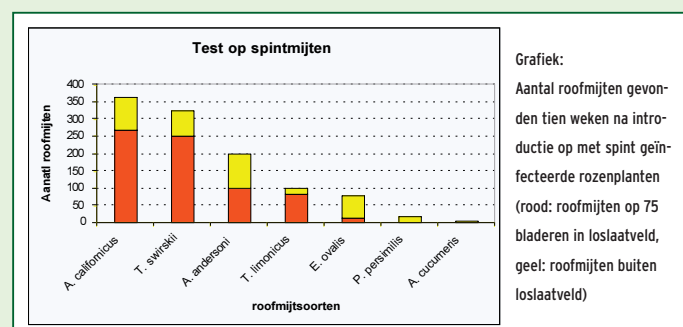
Er is helaas geen standaard inzetschema voor de rozenteelt die de plagen van iedereen kan onderdrukken. De verschillen tussen cultivars, teelttechnieken, tuinders en plaagdruk zijn te groot.

Tuinders, vaak geholpen door hun adviseurs, beslissen telkens opnieuw over de te nemen maatregel. Introducties van natuurlijke vijanden en bespuitingen zijn gebaseerd op ervaring, gewasgeschiedenis, aanwezigheid van bestrijders en de mate van aantasting.

Steeds meer natuurlijke vijanden

Spint, witte vlieg, trips, luis, rups en wolluis zijn de meest voorkomende plagen in roos. Wantsen, dopluis, taxuskever, fruit-spintmijt en aaltjes kunnen soms ook een probleem vormen.

Wij beschikken al over een aantal natuurlijke vijanden tegen de

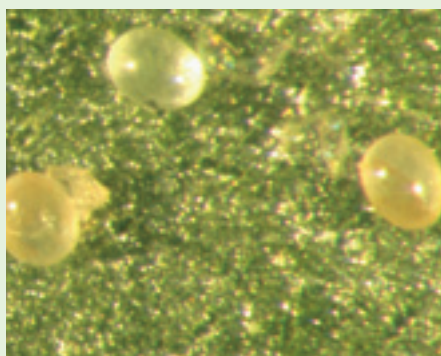

Geïntegreerde bestrijding in roos biedt zeker mogelijkheden

Tabel. Overzicht van plagen en hun biologische en chemische bestrijding

Plagen	Biologische bestrijders	Gewasbeschermingsmiddelen *)
Spint	Phytoseiulus persimilis Amblyseius californicus Typhlodromips swirskii Feltiella acarisuga	hexythiazox (Nissorun) bifenazate (Floramite) fenbutatinoxide (Torque plus) spiromesifen (Oberon) abamectin (o.a. Vertimec) milbemectin (Milbeknock) pyridaben (Aseptacarex) tebufenpyrad (Masai)
Witte vlieg	Typhlodromips swirskii Encarsia formosa Eretmocerus eremicus Verticillium lecanii Beauveria bassiana	buprofezine (Applaud) pyriproxifen (Admiral) azadirachtin (Neem azal) spiromesifen (Oberon) pyridaben (Aseptacarex)
Trips	Amblyseius cucumeris Typhlodromips swirskii Hypoaspis miles/aculeifer	spinosad (Conserve)
Luis	Aphidoletes aphidimyza Aphidius ervi Aphidius colemani Chrysoperla carnea	imidacloprid (Admire) (druppelen) pymetrozine (Plenum) triazaamaat (Aztec) pirimicarb (Pirimor)
Rups	Bacillus thuringiensis	teflubenzuron (Nomolt) diflubenzuron (Dimilin) spinosad (Conserve)
Wolluis	Cryptolaemus montrouzieri Leptomastix dactylopii Leptomastidea abnormis	imidacloprid (Admire) thiacloprid (Calypso)
Dopluis	Micropterys flavus	imidacloprid (Admire)

*) Gebruik van deze informatie is geheel op eigen risico.
Houd rekening met rasafhankelijke fytotoxische effecten.

Eitjes van Euseius ovalis.

meeste plagen (zie tabel). Deze worden preventief of curatief uitgezet. Wanneer plagen zich te snel ontwikkelen, zijn correcties mogelijk met middelen met een korte nawerking of middelen die verenigbaar zijn met de biologische bestrijders. Enkele jaren geleden heeft PPO het initiatief genomen om het pakket van natuurlijke vijanden uit te breiden. Onderzoek is begonnen om natuurlijke vijanden te selecteren op hun geschiktheid voor het gewas roos. Uit proeven blijkt dat de roofmijten Euseius ovalis en Typhlodromips

swirskii en de sluipwespen Encarsia formosa en Eretmocerus ereticus zich heel goed op roos kunnen ontwikkelen in aanwezigheid van witte vlieg. De roofmijten Phytoseiulus persimilis en Amblyseius californicus presteerden het best op spintmijten. Nieuwe roofmijten, Typhlodromips swirskii, Amblyseius andersoni en Typhlodromalus limonicus, bieden ook perspectieven (zie grafiek op pagina 23). Testen op trips worden momenteel uitgevoerd.

Er blijven nog veel vragen over, zoals het effect van zwavel op de natuurlijke vijanden. Hoe lang en hoe vaak wij moeten zwavelen zonder de effectiviteit van de biologische bestrijders negatief te beïnvloeden?

PL

Onvoorstelbaar mooi hoor, wat zo'n industriële robot allemaal kan. Echt de toekomst. Zo'n robot-arm kan, mits voorzien van een goede camera besturing bijna hetzelfde als een menselijk hand. Fantastisch. Een uitkomst voor ons allemaal. Ik heb er gelijk tien besteld. Kost een lieve duit, maar dan heb je ook wat.

Er zit niet veel anders op als we ons werk gedaan willen krijgen. Alle beschikbare werkwillige Nederlanders hebben we zo langzamerhand ingeschakeld en het restje van zo'n miljoen man heeft niet zo'n zin. Nou ja, als we heel erg aandringen, ze komen halen en ze weer voor donker thuis brengen, dan valt er nog wel over een uurtje of 20 - 30 te praten. Maar gewoon even met elkaar 'de schouders er onder'. Dat past niet in het plan. Had dat wel gepast, dan waren ze allang aan het werk geweest.

Ook was ik nog even blij met de uitbreiding van Europa. Nu kwamen er tenminste een paar honderd miljoen mensen bij, die nog wel iets kunnen en was ons leed geleden, maar nee. Daarvoor was die uitbreiding toch echt niet bedoeld. Het was niet de bedoeling dat werkgevers opeens zonder veel omhaal hun mensen weer eens aan het werk gingen zetten. Dat past niet in de Nederlandse toekomstvisie. Onze beleidsbepalers zitten nog immer met hun hoofd in de wolken der kenniseconomie. En handwerk? Dat vinden ze gewoon te min. Dat ze daardoor de sectoren met de kennis zo de nek omdraaien, dat ontgaat ze.

Onze laatste hoop was de omslachtige oplossing met wat tijdelijke Polen. Die mochten we afgelopen jaar inhuren als we konden aantonen alles te hebben geprobeerd om een tamme werkloze te strikken. Helaas, werd dit een succes en mag nu ook niet meer. De politiek omfloerst haar probleem van Nederlandse lamzakken en legt het terug op ons bord.

"Het is onze schuld dat ze niet willen. Wij moeten maar weer een busjesproject opstarten." Volgens mij hebben we met ons goed werkend busjesproject uit Polen toch echt aangetoond dat er aan onze kant niet zo veel aan schort. Maar ja, Polen ligt nu eenmaal dicht bij mijn kwekerij dan Den Haag.

Hans@JdeVries.nl
Potplantenkweker uit De Kwakel

